

[Poul Møller.]

den forskning, som vi er stolte af i Vesteuropa, i høj grad blive vanskeliggjort. Derfor må vi altså her stille videnskabelige forskningsprincipper op over for spørgsmålet om politiske overvejelser om at have et godt venskabsforhold til et andet land og stille disse videnskabelige og juridiske overvejelser op over for spørgsmålet om respekt for et andet lands nationale følelser over for disse skrifter.

Men vi bør også tage hensyn til andre folk end det islandske. Blandt de udleveringsgenstande, som er nævnt her i lovforslaget, møder vi også ting, som mere er andre folks kultureje end det islandske folks kultureje. Må jeg i øvrigt sige, at jeg vil nødig være den videnskabsmand, den forsker, det medlem af det foreslåede udvalg, som skal afgøre, hvad der er kultureje. Sjældent har man set et mere vagt begrundet kriterium i et lovforslag end dette, at man skal udlevere værdifulde ting efter begrebet, om det er islandsk kultureje eller ikke islandsk kultureje. Selve ordet er ikke defineret. Faktisk ingen af os ved, hvad kultureje er. Vi ved, hvad ejendomsret er. Vi ved, at ejendomsretten er Danmarks og den danske institutions. Men hvis kultureje er det? Er det ikke også kultureje, at man har arbejdet med det og tydet det, forsket det og gransket det, fortolket det og gjort det tilgængeligt for offentligheden?

Men der er også norsk kultureje i denne samling; der er den norske kongesaga i Den ældre Edda. Er det rimeligt, at den udleveres? Kan man uden videre sige, at det er noget, der tilkommer Reykjavik universitet, en gave, vi skal give, der måske vedrører det norske folk mere, end den vedrører det danske folks kultureje? Og der er hensynet til vore grønlandske landsmænd, for Flatøbogen er en bog, der er af lige så stor værdi for det grønlandske kultureje, som nogle af de islandske håndskrifter er for det islandske kultureje. Er det rimeligt, at vi uden videre står over for her i folketinget, at vi skal udlevere denne for den grønlandske kultur så betydningsfulde bog til det islandske folk, fordi regeringen engang i april 1961 har forpligtet sig dertil uden at spørge folketinget og uden at spørge grønlænderne? Vil det i hvert fald ikke være rimeligt, at det spørgsmål stilles — og det

stiller jeg til den højtærede undervisningsminister — at spørgsmålet om Flatøbogens udlevering først bliver gjort til genstand for drøftelse med det grønlandske landsråd? Var det ikke naturligt, om det grønlandske landsråd først havde et ord at skulle have sagt, når det drejer sig om grønlandsk kultureje?

Vi har også hensynet at tage til den samlede nordiske forskning. Jeg kan huske under udvalgsbehandlingen sidst, hvordan vi fik henvendelse fra norske og svenske forskere om ikke at splitte det forskningscenter, som er skabt her i København i den arnamagnæanske samling under Københavns universitet.

Endelig bør vi vel stille os selv det spørgsmål, når vi skal lovgive på et område, hvor vor kundskab, vor kyndighed, kun kan være begrænset: bør vi så ikke i hvert fald lytte til og tage et vist hensyn til det, som næsten den samlede danske videnskabelige forskning siger til os? Betyder fagkundskabens indstilling og synspunkter da ingenting? Skal det bare betragtes som en slags national egoisme, som det ærede medlem hr. Dupont var inde på, hvad de sagkyndige, hvad de fagkyndige, siger om denne sag? Skulle videnskabens ord ikke kunne nå ind i dette folketing, inden der sættes punktum for denne sag, så tror jeg, det vil være til skade for folketinget mange år fremover. Det er ikke et spørgsmål om national egoisme, men det er et spørgsmål om at lytte til fagkundskaben.

Jeg har gerne villet fremsætte disse bemærkninger og sige, at for os er det afgørende, at den udlevering, som skal finde sted, bliver accepteret af den danske videnskab, af den videnskab, som er saglig over for denne sag, og for os er det afgørende for den videre udvalgsbehandling, om vi er bundet over for gavemodtagerne, eller om denne sag kan behandles og forhandles aldeles frit. I 1961 kunne vi ikke få en aldeles fri forhandling. På område efter område sagde man til os: det er umuligt at ændre, regeringspartierne må fastholde, at det skal være således, som udenrigsministrene fra Island og fra Danmark har aftalt. Møder der os igen det samme ultimatum, så er der ingen mulighed for en forhandling, og hvis man siger, som det ærede medlem hr. Dupont sagde, at det er håbløst at tænke